

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลต่าง ๆ

1. ชื่อวิชาหรือกิจกรรม : ภาษีและคุณภาพชีวิต

2. ชื่อครู/หน่วยงาน : นางสาวพรนัชชา พรหมมิ

ชื่อโรงเรียนที่สอนหรือฝึกสอน : โรงเรียนสกลวิทยา

ภาคการศึกษาและปีการศึกษาที่ใช้สอน/ทำกิจกรรม : ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5

รูปแบบการนำไปใช้ :

☐ รายวิชาเฉพาะ _____

☒ สอดแทรกในรายวิชา _____ คณิตศาสตร์ประยุกต์ _____

☐ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ชุมนุม / ชมรม / ค่าย / ชั่วโมงแนะแนว) ได้แก่ _____

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ :

- ความรู้ (K) นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของภาษี และจำแนกความแตกต่างระหว่างภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมได้ถูกต้อง
- ทักษะกระบวนการ (P) นักเรียนสามารถวิเคราะห์ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จากใบเสร็จในชีวิตจริง และตัดสินใจจัดสรรงบประมาณพัฒนาเมืองภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) นักเรียนเห็นคุณค่าของการเสียภาษีในฐานะหน้าที่พลเมืองเพื่อสร้างสวัสดิการสังคมและลดความเหลื่อมล้ำ

4. สมรรถนะทางการเงิน (Financial competency) :

- สมรรถนะที่ 2 การจัดการรายได้และภาษี (Managing Income and Tax) สามารถเข้าใจพื้นฐานเรื่องภาษีในฐานะผู้เสียภาษีตามหน้าที่พลเมืองและการเป็นแหล่งรายได้ของรัฐเพื่อพัฒนาประเทศ รวมถึงการรู้จักประเภทของภาษี เช่น ภาษีเงินได้ภาษีมูลค่าเพิ่ม และสามารถเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ ผลกระทบที่ได้รับ ความเหมาะสมกับรายได้ รายจ่ายปัจจุบันและอนาคต รวมถึงสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เกี่ยวข้อง

5. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางฯ (ถ้ามี) :

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
-	-

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้หรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม :

● ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนลองกลิ่นหายใจสั้น ๆ หรือใช้พัดลมเป่าควันที่สมมติว่าเป็นฝุ่น PM 2.5 ใส่หน้า
2. ครูตั้งคำถามว่า “ถ้าวันนี้อากาศสะอาดไม่มีเหลือยู่แล้ว และทุกคนต้องซื้อถังออกซิเจนส่วนตัวมาสะพายเองเพื่อหายใจเข้าโรงเรียน นักเรียนคิดว่าเงินในกระเป๋าเราจะพอไหม ?”
3. ครูสรุปว่า “อากาศสะอาด” หรือ “การจัดการขยะ” ไม่ควรเป็นสิ่งที่ใครคนใดคนหนึ่งต้องจ่ายเงินซื้อเองในราคาแพง แต่มันคือสวัสดิการส่วนรวมที่เกิดจากการระดมทุนที่เรียกว่า “ภาษี” เพื่อให้ทุกคนได้รับสิทธิพื้นฐานเท่าเทียมกัน

● ขั้นสอน

กิจกรรม : “Tax Detective & Green Manager”

4. ครูแจก “กล่องสินค้าจำลอง” (กระป๋องน้ำอัดลม ขนมห อุปกรณ์การเรียน) ให้นักเรียนหาตัวเลขราคาและคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ที่แฝงอยู่
 5. ไขปริศนาทางตรง-ทางอ้อม :
 - ภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) : ภาษีที่แฝงมากับขนมหที่นักเรียนเพิ่งสำรวจ (ใครกินมากจ่ายมาก ใครซื้อน้อยจ่ายน้อย)
 - ภาษีทางตรง (Direct Tax) : ครูยกตัวอย่าง “ภาษีเงินได้” โดยสมมติว่าถ้ามีรายได้จากการขายสินค้าออนไลน์ได้กำไรเยอะ เราต้องจ่ายภาษีให้รัฐ
 6. ครูใช้บัตรภาพให้นักเรียนแข่งกันจำแนกชื่อภาษีต่าง ๆ ว่าเป็น “ทางตรง” หรือ “ทางอ้อม”
 7. ครูมอบหมายงานให้นักเรียน โดยมีชื่อว่า ภารกิจกู้โลกด้วยงบ 1,000 ล้านบาท
- บทบาทสมมติ :** แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น “คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ”
- โจทย์ :** เมืองกำลังเผชิญวิกฤตขยะล้นเมืองและฝุ่นควัน มีงบภาษี 1,000 ล้านบาท ให้เลือก “ซื้อ” นวัตกรรม
- รถเมล์ไฟฟ้า (EV Bus) ทั้งเมือง : 400 ล้านบาท (ลดฝุ่น ประหยัดค่าเดินทาง)
 - โรงไฟฟ้ากำจัดขยะไร้มลพิษ : 400 ล้านบาท (กำจัดขยะและได้ไฟฟ้าฟรี)
 - เครื่องฟอกอากาศยักษ์ติดตั้งทั่วเมือง : 200 ล้านบาท (แก้ปลายเหตุแต่เห็นผลเร็ว)
 - สวัสดิการปลูกต้นไม้กินได้ในบ้าน : 100 ล้านบาท (เพิ่มพื้นที่สีเขียวและอาหาร)

ข้อจำกัด : แต่ละกลุ่มต้องคำนวณงบไม่ให้เกิน และต้องเลือกโครงการที่คิดว่า “ยุติธรรม” และ “ทั่วถึง” ที่สุดสำหรับคนทุกกลุ่มในเมือง

● ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า ภาษีไม่ใช่แค่การจ่ายเงินให้รัฐ แต่มันคือการ “ลงทุนเพื่อคุณภาพชีวิต”

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

การประเมินและการวัดผลการเรียนรู้ :

สิ่งที่วัด	วิธีการวัดผล	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (K) :	ประเมินการทำกิจกรรมกลุ่ม และการตอบคำถาม	ใบงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะกระบวนการ (P) :	ประเมินการทำกิจกรรมกลุ่ม และการตอบคำถาม	ใบงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ด้านคุณลักษณะ (A) :	ประเมินคุณลักษณะอันพึง	แบบประเมิน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

ส่วนที่ 2 : สื่อประกอบต่าง ๆ เช่น แผนการสอน แผนการดำเนินกิจกรรม ใบงาน

ประเภทของภาษี

☹ ภาษี คืออะไร?

ภาษี คือ เงินที่ประชาชนจ่ายให้รัฐบาล รัฐบาลนำเงินไปใช้สร้าง โรงเรียน ถนน โรงพยาบาลและบริการต่าง ๆ ให้คนในประเทศ

ภาษีทางตรง (Direct Tax)

☞ คือ ภาษีที่เราจ่ายให้รัฐบาลโดยตรง

ลักษณะสำคัญ

- รู้ชัดว่า ใครเป็นคนจ่าย
- จ่ายตามรายได้หรือทรัพย์สิน
- ไม่สามารถผลักภาระให้คนอื่นได้

ตัวอย่าง

- ภาษีเงินได้ (เช่น พ่อแม่มีรายได้ ต้องเสียภาษี)
- ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

☹ ตัวอย่างง่าย ๆ

พ่อแม่ทำงานได้เงิน → ต้องจ่ายภาษีให้รัฐบาลโดยตรง

ภาษีทางอ้อม (Indirect Tax)

☞ คือ ภาษีที่แฝงอยู่ในราคาสินค้าและบริการ

ลักษณะสำคัญ

- ไม่รู้ชัดว่าจ่ายภาษีโดยตรง
- จ่ายเมื่อซื้อของหรือใช้บริการ
- ผู้ขายเป็นคนเก็บ แล้วส่งให้รัฐบาล

ตัวอย่าง

- ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT 7%)
- ภาษีเครื่องดื่ม น้ำอัดลม ขนมห

☹ ตัวอย่างง่าย ๆ

ซื้อขนมราคา 10 บาท → ในราคานี้มีภาษีรวมอยู่แล้ว

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ใบงานที่ 2 : ภารกิจคณะกรรมการผู้โลก (Green Manager)

กลุ่มที่ : สมาชิก :

[สถานการณ์วิกฤต] เมืองของเรากำลังเผชิญกับ ฝุ่น PM 2.5 และ ขยะล้นเมือง ประชาชนเริ่มล้มป่วย คณะกรรมการเมืองได้รับงบประมาณจากภาษีประชาชนจำนวน 1,000 ล้านบาท เพื่อเลือกโครงการแก้ไขปัญหานี้

[ตารางจัดสรรงบประมาณพัฒนาเมือง] เลือกโครงการที่กลุ่มเห็นชอบร่วมกัน โดยงบประมาณรวมต้องไม่เกิน 1,000 ล้านบาท

☒ เลือก	โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต	งบประมาณ (ล้านบาท)	ประโยชน์ที่จะได้รับ
☐	รถเมล์ไฟฟ้า (EV Bus) ทั่วเมือง	400	ลดควันดำ ประหยัดค่าเดินทาง
☐	โรงไฟฟ้ากำจัดขยะไร้มลพิษ	400	กำจัดขยะได้หมดจดและได้ไฟฟ้าฟรี
☐	ติดตั้งเครื่องฟอกอากาศยักษ์ 100 จุด	200	อากาศสะอาดขึ้นอย่างรวดเร็ว
☐	สวัสดิการปลูกต้นไม้และผักสวนครัว	100	เพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดความร้อนในเมือง
☐	กองทุนวิจัยนวัตกรรมสิ่งแวดล้อม	100	สร้างอาชีพใหม่ๆ ให้คนในชุมชน

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

[สรุปผลการตัดสินใจ]

1. งบประมาณรวมที่ใช้ไปทั้งสิ้น: ล้านบาท

2. เหตุผลสำคัญที่กลุ่มเลือกโครงการเหล่านี้:

.....
.....
.....

3. นักเรียนคิดว่า "ภาษี" มีความสำคัญอย่างไรต่อการมีอากาศที่สะอาด? ตอบ:

.....
.....
.....

